

UORDEN CHAMPESTER DAL CUMÜN DA ZERNEZ

CHI'S BASA SÜL REGLAMAIN DAVART LA PROTECZIUN DA LA PATRIA E DA LA NATÜRA, DECRETA DAL GROND CUSSAGL ALS 27 NOVEMBER 1946 ED APPROVA DAL CUSSAGL FEDERAL ALS 18 FAVRER 1947 E SÜL ARTICHEL 23 DA LA CONSTITUZIUN CUMÜNALA DALS 25 SCHNER 1974.

I. Disposiziuns generalas

Artichel 1

Tuot ils prävis e las alps appartegnan al cumün da vaschins. Al cumün politic pertocca il dret d'explotaziun. Stallas e tejas appartegnan al cumün politic.

Artichel 2

L'autorità superiura in affars champesters es la suprastanza.

L'execuziun suottastà al schef champester.

La suprastanza, ils pulizists e'ls stradins cumünals, sco eir il president da Brail pisseran, cha las reglas stipuladas in quist uorden vegnan respettadas. Dons causats dessan gnir avisats subit ad ün dals suprastants.

Artichel 3

Sün tuot il territori dal cumün dess esser uorden e nettaschia. Immundizchas, s-charts da fabrica, dad üert, cadavers da bes-chas e.u.i. ston gnir depositats tenor il „*muossavia per allontanar il rument*“ dal cumün. Implü po la suprastanza dar ün permiss special per depositar pitschens quantums da material eir in lös na prävis aint il muossavia.

Mantuns da grascha han da gnir depositats süls posts determinats e nu dessan impedir il transit süllas vias e disturbar il passagi.

II. Disposiziuns specialas

Artichel 4

La suprastanza es cumpetenta particularmaing per

- a) La survaglianza da l'uorden champester, da las alps, da la pasculaziun,
- b) La survaglianza da la construcziun ed il mantegniment dals stabels e.u.i.,
- c) La survaglianza da las saivs,
- d) Constatar e multar dons,
- e) Dar chastis.

La suprastanza po relaschar ulteriurs regulativs.

Artichel 5

(far fös)

Id es scumandà da far fös in lös exposts, saja que in god o sülla cultüra. Sün terrain cultivà nu das-cha gnir fat fös. Id es scumandà dad arder pissun, spinatscha o bos-chaglia e que sün terrain privat sco eir sün territori cumünal (vaira ledscha da chatscha grischuna!).

Excepziunalmaing, v.d.o.p.ex. in cas d'urbarisaziun bainmotivats, po la suprastanza conceder il permiss, prescrivond las masüras da sgürezza necessarias.

Artichel 6

(cleger fluors)

Id es severamaing scumandà da chavar oura ragischs da fluors alpinas sco eir da racogliar e vender talas fluors in quantitats plü grondas. La raccolta da plantas medicinalas per far commerzi es admissa be cun ün permiss da la suprastanza ed ev. Dal resp. possessur da bains. Per quist permiss inchascha la suprastanza üna taxa a norma da l'exploraziun.

Id es severamaing scumandà da cleger eir be singuls exemplars da fluors protettas determinadas da la Confederaziun e dal Chantun.

Artichel 7

(eriger tendas / rulottas / auto-rulottas)

Id es in princip scumandà ad excepziun dal militar d'eriger tendas per pernottar o eir inters achampamaints e que sün tuot il territori cumünal. A quist scumond da pernottada suottastan eir rulottas ed auto-rulottas.

Sün prüvi privat esa excepziunalmaing permiss dad abitar in tendas, scha'l possessur dal terrain permetta quai. Il possessur dal terrain es però respunsabel invers il cumün o privats per cas chi subentressan quattras dons o surpassamaints da l'uorden champester. Implü es el in dovair dad annunzchar alloggiamaints tenor l'uorden da taxas da cura dal cumün.

La suprastanza po conceder il permiss per eriger achampamaints excepziunals sün territori cumünal a personas e societats (battasendas), chi dan garanzia per bun cuntegn e bun uorden. Eir la suprastanza es in dovair d'annunzchar talas gruppas o personas tenor l'uorden da las taxas da cura dal cumün.

Artichel 8 (ovas)

Las ovas, sajan quai flüms, auals, lajets o ova da fuond stan suot protecziun. Ellas das-chan gnir ütalisadas per sauar e per oters adövers agriculs, nu das-chan però gnir suos-chantadas. Ils chanals chi portan ova han da gnir mantgnüts e pulits.

Artichel 9 (mürs e saivs)

Mincha possessur o fittadin da prüvi es in dovair da mantgnair las saivs. Las saivs construidas a chaschun da l'arrondimaint e chi servan per transir cul muvel ston gnir mantgnüdas tenor uorden, e quai cuntinuantamaing.

Ils mürs da pozza ston gnir mantgnüts seguond bsögn, da maniera chi nu fan don als cunfinants, a vias, a sendas ed access.

Filfier cun spinas per far saivs lung las vias publicas, champestras e cumünalas nun es admiss.

Artichel 10 (clamar our d'prada)

Il temp per clamar our d'prada ed our dals ers vegn fixà annualmaing da la suprastanza. Dürant il temp da la vegetaziun esa scumandà da's tratgnair sülla prada o da traversar quella a pè e cun veiculs sco eir da parcar autos sülla prada.

Artichel 11 (sfrüamaint da la racolta)

Id es severamaing scumandà da travachar libramaing las früas. Id es da chaminar lung ils cunfins dals bains o aguagls, causond main don pussibel. Medemmamaing es eir scumandà qualunque passagi cun veiculs sün prats na sgiats e tras fain per terra.

Artichel 12
(*pascalaziun*)

Sün bains privats nu daja ingüns drets da pascalaziun, ne per muvel gross ne per muvel manü. Tuot il muvel manü po ir oura subit cha'ls pasculs sun terrains, però be suot paster cumünaivel; sün terrain privat be scha'l possessur tolerescha quetant.

La pascalaziun sül pas-ch cumünal (pas-ch dat a fit) es admissa a partir da quel di cha tala vegn datta libra da la suprastanza cumünala. La suprastanza po implü dar liber sco eir scumandar la pascalaziun sün territoris circumschrits, confuorm a l'avis champester annual.

Las ulteriuras disposiziuns dal regulativ d'alps e da la sauaziun restan reservadas.

Artichel 13
(*erbatic*)

Per l'adöver dal pas-ch pajan ils proprietaris da muaglia la taxa d'erbatic fixada aint il uorden da taxas cumünal.

Artichel 14
(*pascalaziun aint il god*)

Pascalaziun aint il god (vaira uorden dal god, art. 43 e 44)

Artichel 15
(*muvel ester*)

La pascalaziun da muvel ester es scumandada sün tuot il pas-ch cumünal.

Artichel 16
(*pas-chs cumünaivels*)

Pas-ch cumünal nu das-cha gnir pasculà our dal temp da la pascalaziun. La suprastanza po fixar excepziuns.

III. Vias champestras

Artichel 17
(*schaniar las vias*)

Tuot ils manaders da veiculs sun intgnüts da guidar lur veiculs da möd chi-schanajan las vias tant co pussibel. Sco sveltezza maximala valan 30 km/h; quista nu das-cha gnir surpasada suot ingünas circumstanzas.

Da prümavaira, fintant chi nun es amo dal tuot terrain e cha las vias sun amo lammas, esa dad observar il debit resguard cun charregiar. Id es da spettar cha las vias sajan süttas avuonda, o, in cas da necessità, pigliond masüras adequatas sco p.ex. da sterrar.

Id es scumandà da transir sün vias champestras cun veiculs gronds (p.ex. camiuns gronds). La suprastanza po dar permiss specials.

Artichel 18
(*mürs e saivs*)

Saivs e mürs lung las vias han da gnir mantgnüts dals proprietaris dals bains cunfinants, cun excepziun da mürs da sustegn suot las vias ed eventualas saivs pozzadas sün quels.

IV. Disposiziun penala

Artichel 19

Cuntravenziuns cunter l'uorden champester sco eir cunter ils decrets impegnativs e reglamaints relaschats vegnan chastiat cun üna multa fin fr. 5'000.—.

V. Disposiziuns transitorias e finalas

Artichel 20

In tuot quai cha quist uorden nu regla, valas las resp. ledschas o regulativs superiors.

Artichel 21
(*entrar in vigur*)

Quist uorden champester aintra in vigur davo esser gnü acceptà da la radunanza cumünala. Ils uordens vegls e las decisiuns veglias vegnan quattras annulladas.

Approvà da la radunanza cumünala dals

8 da marz 1991

Il president cumünal:

L'actuar cumünal:

REGULATIV D'ALPS

Artichel 1

Per chi possan gnir fuormadas corporaziuns per las scossas da muvel gross e muvel manü da Zernez, vain dat occasiun a mincha possessur da muaglia da's pudair cumbinar libramaing que chi riguarda chargiada da las alps cumünalas. Las corporaziuns sun: Società d'alps Zernez e Brail / Società d'alp per la scossa da bescha / Societats privatas. Schi's muossa pro la tscherna voluntaria in üna o l'otra società d'alp üna massa ampla chargiada, v.d. üna tala chi surpassa il maximum fixà, han ils massers da l'alp surchargiada l'oblig da's suottametter als statuts da las societats. La suprastanza cumünala ha il dret da redüer il numer dal muvel per üna o tschell'alp, sch'ella chatta cha que fa dabsögn, però pür davo avair trattà culs cheus d'alp.

Artichel 2

Sco alps da muvel gross e maanü vegnan determinadas:

Barlas-ch cun l'alp da Brail	140 vachadas	(Alpstösse)
Buffalora	140 vachadas	
Laschadura cun l'alp Ivrainia	119 vachadas	
Munt	57 vachadas	
Pülschezza	56 vachadas	
Sarsura (Mundeis)	119 vachadas	

Artichel 3

Muvel chi vain invernà sül territori da Zernez ha il prüm dret da gnir alpigià illas alps da cumün. Massers chi preferischan d'alpigiar lur muvel d'ürant il temp da chargiada in otras alps pon far quetant, però pür davo avair annunzchà il motiv in scrit a quella società ch'els fan part. Quel chi nun avisa l'intenziun fin il plü tard ils 15 mai da l'on curraint vain intgnü da's participar cun 1/3 vi dal don ch'el chaschunescha a la società.

Artichel 4

Possessuors da muvel, chi nu s'inservan da lur dret d'alpigiar a partir dal cumanzamaint da la chargiada, pon s'acquistar tal eir pür davopro, ma be schi'd es piazza e pajond üna taxa per armaint a favur dal fuond per meglioraziuns d'alp. Quista taxa vain stabilida da la suprastanza.

Artichel 5

Restass ün'alp suotchargiada, po la società pisserar per üna chargiada cumpletta, pigliond nanpro muaglia estra.

Artichel 6

Las societats sun in oblig da nomnar per minch'alp duos cheus d'alp respunsabels. Quists sun intgnüts d'indichar a mincha paster il territori ch'el das-cha pascular cun sia scossa. La pastriglia suottastà als cheus d'alp. Ils respunsabels da las societats sun in dovair d'infuormar il schef champester annualmaing sur da l'andamaint da lur alps.

Artichel 7

Ils stabels da las alps sun proprietà cumünala. La proprietaria tils mantegna. Ils cheus d'alp integnan a la pastriglia da mantgnair bun uorden in ed intuorn ils stabels.

Artichel 8

Tuot l'inventar es proprietà da la società. Ella pisserescha ad agen charg pel mantegnimaint e per la cumplettaziun da quel.

Artichel 9

Mincha società s'oblaja da pisserar cha tuot ils commembers praistan trais lavuors d'alp (3 x 1 di) e pajan per mincha vachada üna cuntribuziun d'alp. Implü ha il cumün eir la pussibilità d'inchaschar üna part da las cuntribuziuns d'alp federalas, chi sun medemmamaing destinadas per megliorar talas. A mincha società es dat la pussibilità d'augmentar il numer da las lavuors d'alp.

REGULATIV DA SAUZIUN

Artichel 1

Sün istanza da possessuors da terrain o da lur fittadins piglia la suprastanza l'iniziativa per fuormar ün consorzi da sauaziun. Quel ha da far stüdis da sclerir las pussibilitats per eriger novs implants da sauaziun. Las spaisas chi resultan landroura van a charg dal consorzi.

Il consorzi suottastà als dovairs inscris i'l dret d'obligaziuns (OR).